

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner

SSN Iwona Koper (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku E. L.
przy uczestnictwie E. R.
o zniesienie współwłasności nieruchomości,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 10 stycznia 2013 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego
z dnia 30 listopada 2011 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia
o kosztach postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

W sprawie z wniosku E. L. z udziałem E. R. o zniesienie współwłasności Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 30 listopada 2011 r. oddalił apelację wnioskodawczynie od postanowienia Sądu Rejonowego.

W skardze kasacyjnej wnioskodawczynie podniosła, na podstawie art. 379 pkt 4 k.p.c., zarzut nieważności postępowania przed Sądem Okręgowym w następstwie ogłoszenia zaskarżonego postanowienia, wydanego z udziałem sędziego delegowanego do orzekania w tym Sądzie, po upływie delegacji. W oparciu o podstawę naruszenia prawa materialnego zarzuciła naruszenie art. 211 k.c. w zw. z art. 11 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali i art. 623 k.p.c., art. 212 § 1 k.c., art. 222 § 1 k.c. w zw. z art. 225 k.c. art. 206 k.c. i art. 618 k.p.c. Wskazując na naruszenie art. 520 § 3 k.p.c., zakwestionowała rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Wnosiła o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz poprzedzającego go postanowienia Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W wydaniu zaskarżonego postanowienia brał udział sędzia J. B. delegowany na podstawie art. 77 § 8 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) przez Prezesa Sądu Okręgowego do pełnienia obowiązków sędziego w II Wydziale Cywilnym Odwoławczym tego Sądu w dniach 3, 9, 10, 16, 17, 23 i 24 listopada 2011 r. (delegacja k. 290). Postanowienie to, wydane w dniu 17 listopada 2011 r. ogłoszone zostało w składzie sędziącym - z udziałem sędziego delegowanego – w dniu 30 listopada 2011 r. (protokół ogłoszenia orzeczenia k. 299).

Delegowanie sędziego sądu rejonowego do pełnienia obowiązków sędziego na terenie właściwości danego sądu okręgowego na podstawie art. 77 § 8 Pr.u.s.p. przed jego zmianą ustawą z dnia 2 sierpnia 2011 r. (Dz. U. Nr 203, poz. 1192), która weszła w życie z dniem 26 marca 2012 r., upoważniało sędziego (tak jak

i w obecnym stanie prawnym) do pełnienia we wskazanym sądzie w czasie określonym zarządzeniem o delegowaniu, obowiązków sędziowskich obejmujących uczestnictwo w rozprawie (posiedzeniu) i następującej po niej naradzie oraz w wydaniu i ogłoszeniu wyroku lub postanowienia co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym, a także wydawanie innych postanowień w tym tzw. postanowień formalnych, oraz podpisywanie (sporządzania) uzasadnień (uchwały Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2002 r., I KZP 28/02, OSNKW 2002, nr 11-12, poz. 99, z dnia 19 lutego 2003 r., I KZP 51/02, OSNKW 2003, nr 3-4, poz. 25 i z dnia 24 maja 2012 r., III CZP 77/11, OSNC 2012, nr 11, poz. 23 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2006 r., I CSK 87/06, „Prawo Bankowe 2007, nr 1, s. 21, z dnia 17 kwietnia 2008 r. I CSK 500/07, nie publ. i z dnia 9 grudnia 2009 r., IV CSK 193/10, OSNC 2011, nr 7-8, poz. 90).

Zgodnie z art. 324 § 1 k.p.c., sąd wydaje wyrok po niejawnej naradzie sędziów, która obejmuje dyskusję, głosowanie nad mającym zapaść orzeczeniem i zasadniczymi powodami rozstrzygnięcia oraz spisanie sentencji wyroku. Spisaną sentencję podpisuje cały skład sądu. Na tle przepisów kodeksu postępowania cywilnego widoczne jest rozróżnienie między wydaniem wyroku (art. 323 i 324) i ogłoszeniem wyroku (art. 326), które nie jest czynnością składającą się na wydanie wyroku w ścisłym tego słowa znaczeniu, stanowi natomiast element wydania wyroku w jego szerokim rozumieniu (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2007 r., III CZP 160/06, OSNC 2008, nr 1, poz. 7). W razie odroczenia ogłoszenia wyroku data rozpoznania sprawy i wydania wyroku są - jak w przedmiotowej sprawie - różne; daty te wymienia sentencja wyroku (art. 325 k.p.c.).

W judykaturze podkreśla się istnienie ścisłego związku między ogłoszeniem wyroku a naradą nad wyrokiem wynikającego z faktu, że zakresem obu tych czynności objęte są zasadnicze powody rozstrzygnięcia. Przy takim rozumieniu aktu wydania wyroku wszystkie czynności wchodzące w zakres tego pojęcia powinny być dokonane przez sędziów, przed którymi odbyła się rozprawa poprzedzająca bezpośrednio wydanie wyroku, z możliwością odstępstwa od tej reguły tylko w wypadkach określonych w ustawie. Taki wyjątek ustanawia art. 326 § 2 k.p.c. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2007 r., III CZP 160/06).

Sąd powinien być należycie obsadzony aż do chwili ogłoszenia wyroku, a co za tym idzie wszystkie czynności wykonywane przez sędziego delegowanego do orzekania w sądzie drugiej instancji, w tym wydanie i ogłoszenie orzeczenia, muszą przypadać na okres jego delegacji (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 2009, III CZP 48/09, OSNC-ZD 2010, nr B, poz. 53, oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2008 r., III KK 85/08, "Orzecznictwo Sądu Najwyższego w sprawach karnych" 2008, poz. 1448, z dnia 18 listopada 2009 r., III KK 188/09, "Orzecznictwo Sądu Najwyższego w sprawach karnych" 2009, poz. 2322 i z dnia 10 czerwca 2010 r., IV KK 422/09, OSNKW 2010, nr 9, poz. 81). Warunek ten nie jest spełniony, gdy wydanie i ogłoszenie wyroku następuje w innym dniu niż określony w delegacji.

W tym stanie rzeczy, ogłoszenie zaskarżonego postanowienia z udziałem sędziego delegowanego do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Okręgowym, po upływie jego delegacji uzasadnia zarzut nieważności postępowania z powodu sprzeczności składu sądu orzekającego z przepisami w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji, pozostawiając bez rozpoznania przedwczesne w tej sytuacji pozostałe zarzuty skargi kasacyjnej (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. i art. 108 § 2 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.).